

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többesböri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitótér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvomlá-
dójában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A kislelkű politika.

sége vezet.

Mi kislelkű politikának nevezzük azt, ha mint állították a felső tótság némely intelligenciájának ugynevezett állítólagos szervezkedése s a dáco-romanizmus üzelmei, nemkülönben a horvátok ellenséges magukviselete miatt, saját, de ellenségeink figyelmét is mintegy kihívjuk, provokáljuk: mert ez utóbbiak ezáltal csak vérszemet kapnak és bennünket megijedtetnek s kétségbeesetteknek is képzelnek.

És kislelkű politikának nevezzük pedig azért, mert a jelen lázas idők és viszonyok közt nem látjuk helyénvalónak gyöngeségeink részletezni és fennhangoztatni, amidőn ebből ellenségeink nagyobb tőket csinálnak maguknak, mint a mennyit mi hajthatnánk ki abból, hogy bajainkat felismerve, még idejekorán azokon netán segíteni is képesek lehetnek.

Mert hiszen, láttunk mi már különb idők is, a midőn kilenc-tíz ellenséggel volt dolgunk a forradalom alatt egyszerre s mindannyit legyőzhettük úgy, hogy az orosz intervenció nélkül urai is maradhattunk volna győzelmeinknek és nem estünk kétségbe az orosz intervenció után is, bárha egyidőre megfosztattunk is minden szabadságainktól.

Ámde hát akkor ellenségeink önértékét nem is ébresztették fel azért, hogy az ő erejük és számuk sokaságára hivatkoztunk volna, mint most cselekszük ezt, jóhiszeműleg bár, csak azért, hogy önmagunkat bátorítsuk az elmulasztottak megtételére, no mert hát különben talán nem is ébreszthetnők (?) fel hazafiságunkat, hacsak azt nagyonis hangosan és nyíltan nem kiáltjuk ki, de úgy, hogy meghallják ezt a mi számos ellenségeink is itthon és a külföldön!

Hát biz ez nem jó politika, az ellenséget is figyelmeztetni gyöngeségeink és hiányainkra, midőn ezek ezáltal felbátorítottatnak a hazafianság rüt bűnének elkövetésére is; holott jól tudjuk, hogy a Hurbánok annakidejében éppen ez önbizalmatlanság folytán nem is voltak képesek az egész tótságot ellenünk fellázítani és sorakoztatni.

Oh igen! sem a tótság sem az oláhok nagyobbresze még akkor nem ébresztettek fel önértékeikre s ha ebben nem is volt semmi része az akkori hazafiaknak, de abban igenis részők volt, hogy az idegen nemzetiségeket nagyrészen még aktiv szereplésre is meg tudták nyerni a haza ügyének, mint ez a németességgel, általában a szászokat kivéve s a tótokkal és bunyevácokkal egészben, a csekély hurbanisták kivételével meg is történt.

És az oláhok és a szerbség magukra hagyva, tehettek-e akkor annyi kárt, mint amennyit ma tehetnének, midőn az oláh irredenta a szomszéd román királyságból is fenyeget? s midőn a szerbség is a szomszéd szerb királyságból még inkább fenyegetni tudna, ha hogy a mostani magyar bölcs politika ez utóbbi lehető veszély elől meg nem mentette volna hazánkat csak azért, hogy Obrenovics Milannal kötött szövetséget és Boszniát, Hercegovinát előre magának lefoglalta s ekként pozíciót is foglalt a keleti események ellenében, bármint jöjjenek is azok reánk?

Hát igen! ez bölcs politika volt Andrássytól és Kálnokytól, az lenne a még bölcsőbb, ha hogy az oláh irredentát nem idehaza, de Ro-

mániában fegyverezné le. Mert amidőn a két utóbbi nemzetiség a szerb és román lenne Magyarország barátjaivá, akkor az oroszok keztyűjét is bátran elfogadhatná Kálnoky és nem élcelne majd Katkov lapja avval, hogyha Bulgáriának azon tanácsot adhatták, miszerint fogadná el a Keletrumelia pasalikásgát, akkor mi meg Milannak is ajánljuk fel Bosznia fenhatóságát s így a dolog az orosz és magyar-osztrák birodalom közt el volna intézve!

La satire aigrit plus qu'elle ne corige!..

Ez oly szemtelenné ajánlat Katkov lapjától, a mely pedig az orosz dynastia szócsóve, hogy arra csak úgy felelünk, mint az egykori spártai felelt: Jer és vedd el! Addig azonban szóba sem állnánk vele. Mert aki ily hangot eltűr, az már legyőzve van s jobb megelőzni a veszélyt, mint gyávaság által azt provokálni. Mert hát az idejében ejtett bátor szó mindig hódít és meg is illeti ez a magyar királyt. S a magyar nemzet nem fél összemérni újra az oroszral fegyverét, csak legyenek bátrak vezetői. Európa nem hagyja el az igaz nemzetek ügyeit.

A. J.

Javaslatok

a bácskai kendertermelés javítására nézve.

Gyárunk, mely ez idő szerint a legnagyobb magyar kenderfogyasztó gyártelep, ez idén azon helyzetben van, hogy a vezetőség minden hazafias törekvés mellett, kénytelen lesz lengyel, orosz és török kenderket vásárolni, a melyek ugyan természet szerint sokkal silányabbak, mint a magyar kender, de mindenekelőtt tisztábban vannak erjesztve, áztatva és mosva, ezenkívül az orosz jól van törve és osztályozva.

A magyar nyers kender 24 frt, az orosz 35—37 frt métermázsánként, mind a mellett emez jobban kifizeti a gyártási költséget, mert a gépekben könnyen csúszik, $\frac{2}{3}$ résszel kevesebb szemetet ad.

Ugyanis az orosz-lengyel és török nyers kenderben csak 10% szemét van, (az olaszban csak 5%), a magyarban ez idén 35% mutatkozik.

Különösen sok földrészt van az ez évi bácskai magyar kenderben, úgy annyira, hogy e miatt határozottan lehetetlené vált a gépekkel való földolgozása.

Hogy ez a csapás a gazdákra bekövetkezett, ennek az őszi szárazság, de az általános rossz szokás is oka, hogy t. i. a bácskai gazdák a kender termelését folyton sárban üzik, s hogy a legjobb példák sem voltak ezen rossz szokástól eddig eltéríthetők; az is nagyon hátrányos a bácskai kender kikészítésére, hogy a legtöbb községtől távol esnek s hogy az áztatók víze rendszeren akkor a legesekélyebb, mikor a vízre a legnagyobb szükség volna.

Mint hogy a tiszta víz használatát még a jó vizekhez közel eső községek sem akarják a jó példa mellett elhatározni; továbbá minthogy ezen bűnös hanyagság folytán a kender ára leesett s a rosszabb termést, de jobban kikészített drágábban és nagy mennyiségben kereső külföldieknek, a mienk kínálva sem kell, de azért is, mert közegészségi szempontból, a sárban füllesztés rendkívül káros a bácskai községekben, miként ez már megtörtént, a kenderkóróknak való füllesztés betiltandó, s egyidejűleg a népek tiszta, alkalmatos áztatók szerzendők.

Mindenekelőtt az összes bácskai kendertermőfalvak határai pontosan lejtéretezendők; ennek folytán a Ferenc- és Türr-csatorna zsilipek fölötti és zsilipek alatti vízszintmagassághoz, ugy szintén a Mosztonga moocsár fenékmagassághoz képest lehető lejtési arány volna keresendő.

Ezen mérnöki elönmunkálatokkal egyidejűleg a mindig kendertermő községek a vízvezetéssel elérhető legmagasabb határpontján, az esetleges termelési mennyiséghez képest oly áztató gödörhelyek volna kijelölendők, a melyeknek víze a legközelebbi moocsár-fenekbe talán a mai rossz áztató helyekre levezethető s a mely áztató gödörök 4—5 fordulatban a határ természetét befogadni képesek.

A kisajátítások és nagyobb költségek elkerülése végett a gödör-helyeket és a száritómezőt az illető községek adnák, a vízvezetést, mely ezen indokoknál fogva lehetőleg az országot melletti árkokon vitetnék, az állam eszközölhetné.

A megejtett lejtémezés s a kitűzött pontok megjelölése után, az alispán a kormány kiküldött szakbiztosával egyértelemben megkezdtené a kiindulási pont-hoz legközelebb eső falvaktól folytatva a vizárkok és gödörök elkészítését.

A gödörök a talajviszonyokhoz képest 1—1.50 méterre ásatnak, illetve fölmagasított partjaikkal ennyi víz befogadására készíttetnének, alól-fölül zsilipekkel láttatnának el.

A gödörfenékbe a kenderkévek libegő, tehát lágy szoritásához lehetőleg eper- vagy akácfa-karók veretnek

a földbe s a gödör fenéke téglatörmelékkel volna be-
híntendő.

A községek termelő lakosi a gödörök és vízművek fentartásához kévénként $\frac{1}{2}$ krajcár díj fizetéssel járulnának.

Ezen pénz a községi pénztárban külön kezeltetnék s a kiküldött kormányi szakbiztos által a számadások felülvizsgáltatnának s a javítási, bővítési költségek évenként eleve megállapítatván, a munkálatok mindig télen át készíttetnének el.

Ha valamely határban 100 hold kender termeltek, az ezután befolyó 1000 frtnyi áztatási díj, ha a gödörjavításokra föl nem emésztetnék, a fennmaradt összegből egy-egy évi javítási költség visszatartásával, a törési műveletek reformálására vonatkozó költségek fedeztetnének.

Az első költségek visszatérítés nélkül a községek által fűdöztetvén, ha a község közpénzviszonyai olyanok volnának, hogy ezt nem teljesíthetné, a megye előlegezné az összeget.

A fél krajcár áztató díjat a lakosok csupán a község által is kinyernék, de azon túl kenderük 50% többlet érne, mint a mai sárban füllesztett kender.

Bakay Nándor.

Hirek.

A szabdkai kir. törvényszéknél bírói állomásra pályázat van hirdetve.

A szabdkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Flesch Miksa zentai és Orsay Vilmos szabdkai ügyvéd a kamara lajstromába folytatolag fölvetettek.

A szabadságszoborra f. hó 7-éig összesen befolyt 140,738 frt.

A dohány beváltására kiküldött bizottság működése Palánkán december hó 1-én veszi kezdetét s tart december hó 31-éig.

Az orsz. kiállítás tartama alatt tényleg eladott jegyek után az összes bevétel 729,479 forintra rúgott. A kiállítás a véglebonolyítás után 1,200,000—1,300,000 pénzdeficittel fog lezáródni, mely deficit, részben fedezetét találja a kiállítási állandó építkezések és a leltár értékében.

A honvédelmi miniszter október 31-én kelt leiratában elrendelte, hogy az 1886. évi ujoncállásra a rendszeren felhívandó három korosztályt az 1866., 1865. és 1864 ik évben született hadkötelesek képezik. A negyedik korosztálynak egyik vagy másik sorozó járásba az ujoncállásra kivételesen lehető felhívása tekintetében a miniszter utólagosan fog intézkedni. Az 1886. évi ujoncállás az újabb sorozó járással és azoknak alkatrészei szerint foganatosítandó. Az újabb sorozó járással 1886. január 1-én lépnek életbe. A magyarországi sorozó járással az újabb szervezése alkalmával mindegyik törvényhatóság bépező város és mindegyik rendezett tanácsú város, ugy szintén az újabb területi és közigazgatási felosztás folytán szervezett valamennyi közigazgatási vagy szolgabírói járás egy-egy önálló sorozójárássá alakítottatott.

Hirdetmény. Az 1884. évi XVII-ik t. cikkben foglalt ipartörvény 169. illetve 172. §§-ai és a nagyméltóságú m. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumnak f. é. 52211. sz. a. kiadott rendelete szerint a jövő 1886. évi január hó 1-től egy évre megválasztandó 20 illetve 40 hatósági megbízott választási napja f. évi november hó 29-én d. u. 3 órája a városháza nagytermében oly hozzáadással kitűztetik, hogy a szavazás szavazólappal történend, — s végre megjegyeztetik, miszerint szavazati joggal csakis azon iparos és kereskedők bíruak, kik 20 frttól felfelé III-ad osztályu kereseti adót fizetnek. Kelt Zomborban, 1885. évi nov. hó 8-án, a városi kapitányi hivatal mint első foku iparhatóságnál Gruber Vince, hely. rendőrkapitány mint első foku iparhatóság.

Hirdetmény. Az 1884. évi XVII. t. c. 169., illetve 172. §§-ai és a nagyméltóságú m. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumnak f. é. 52211. sz. a. kiadott rendelete szerint a jövő 1886. évre 20 illetve 40 iparhatósági megbízottnak választásra képesítő 20 frt III-ad osztályu kereseti adó minimuma alapján a helybeli iparosok és kereskedők névjegyzéke összeállítatván, mai alulírott naptól kezdve 14 napon át a helyb. rendőrkapitányságnál oly felhívással közszemlére kitűztetik, hogy ezen idő alatt minden érdekelt észrevételeit akár szóval, akár írásban annál inkább megtenni el ne mulassza, mivel a határidőn túl azok figyelembe vétetni nem fognak. Kelt Zomborban, 1885. évi nov. hó 8. napján a városi rendőrkapitányi hivatal, mint elsőfoku iparhatóságnál. Gruber Vince, hely. rendőrkapitány, mint elsőfoku iparhatóság.

A közoktatási miniszter legközelebb a szerb patriarchához rendeletet bocsájtot ki, melyben felhívja őt, hogy a vezetése alatt levő hittani intézetek rendes tárgyai közé a közegészségtant is igyekezzék felvenni. S hogy alkalmas tanerőkkel rendelkezhesse-nek, szándéka van a miniszternek nyári közegészségi tanfolyamokat is rendezni a budapesti és kolozsvári egyetemeken. E rendelettel a miniszter az ország mindenrendű iskolájába bevezeti a közegészségtan tanítását és előadását.

A védtörvények végrehajtása tárgyában a m. kir. honvédelmi miniszter a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg egy újabb utasítást bocsátott ki, melyben vannak egyes, a törvények keretén belül eső újítások is. Ilyenek például: a 13. § 3 ik pontjának az a rendelkezése, hogy az összeírás véget ért jelentkező hadköteleseknek a jelentkezés megtörténtéről hivatalos bizonyítványt kell adni. A „föltételese alkalmasak”-nak osztályozott hadköteleseket az új utasítás értelmében ezentúl elvileg be kell sorozni. Azok az önésonkítók, akiket a sorozásnál vagy a fölülvizsgálatnál a hadsereg képviselője nem soroz be, a honvédség képviselője, ha a honvédségnél bárminő szolgálatra is használhatók, korosztályukra való tekintet nélkül a honvédséghez besorozhatja. Ezt a szabályt tehát különösen ott kell szorosan alkalmazni, ahol ilyen önésonkítások tömegesen fordulnak elő. A III-ik vagy magasabb korosztályban álló sorhadba vagy a póttartalékba jutó olyan hadkötelesek, akiket a hadseregnek a sorozó bizottságban jelenlevő képviselője „visszahelyezendő”-nek nyilvánít, a honvédség képviselője által, ha azokat alkalmasnak tartja, a honvédségbe besorozhatók. Ahoz, hogy valakit a honvédséghez besorozhassanak, legalább 1-30 méternyi testmagasság kell. Az utasítás egész terjedelmében 1886. évi január 1-én lép életbe.

Zombor szab. kir. város területén a bor- és hus, valamint a cukor- és sörfogyasztás után fizetendő fogyasztási adó beszedési joga, 1886. január hó 1-ő napjától 1886. évi dec. 31-ig f. hó 26. 27. és 28-án nyilvános árverésen bérbe adatik.

A szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság Lösehardt Nándor vámgyakornok-jelöltet vámgyakornokká nevezte ki.

Bács-Bodrogh megyében a házi iparral összesen 15,572 egyén foglalkozik, ami az összes lakosság 232%át képezi.

Árverés. Sziklai Mór és neje szabadjai lakosok 3,000 frtra becsült ingatlanai december 17-én Szabadján.

Mi a büntetés középértéke? Ezzel a kérdéssel foglalkozott f. hó 7-én a kuria büntető osztályának teljes ülése. Például: a börtönnel büntetendő lopás büntetésének leg hosszabb tartama (340 §.) 5 évig terjedhet börtön, kérdés ennek a középértéke 2 1/2 évi börtön-e? vagy pedig tekintettel a börtönbüntetés (btk. 24. §.) 6 hó minimumára, két évi és 9 havi börtön állapítandó-e meg? A plénum, hivatkozva a példára, következőleg határozott: A börtönbüntetés maximumából, 5 évből, levonva a minimumot 6 hót, (mert a bűnös a minimumot úgy is megkapja) marad 4 év és 6 hó, ezt kettő osztva, marad 2 év és 3 hó, ehhez a minimum 6 hó hozzáadandó, tehát a büntetés középértéke 2 év 9 hóban állapítandó meg.

Árverés. Bozsini Pávo 1160 frtra b. ing. dec. 13. Palánka.

Az ó-becei új izr. imaház fölavatása után tartott lakomán az értelmiség valláskülönbség nélkül 100 frtot gyűjtött az erdélyrezi közművelődési egyesület javára.

A m. kir. kuria a napokban nevezetes elvi kérdést vett kimerítő vitátás alá, t. i. hogy olyan esetben, midőn a vádlottak, fiatal és értelem koruknál fogva javító intézetbe helyezni rendeltetnek a törvény által s ez a bírói ítéletben kimondatik, ugyan-ezen ítéletben az időtartam, melyet az ily vádlottaknak a javító intézetben kell tölteniük, megállapítandó-e? — A törvény erre vonatkozó § a arról nem rendelkezik s csak annyit mond ki, hogy az ily vádlottak, 20 éves korukon túl a javító intézetben nem tarthatók. (84. §.) A kuria, tekintve, hogy a 84. §. szerint oly egyének, kik akkor, midőn a büntetést vagy vétséget elköveték, életkoruk 12-ik évét még el nem érték, vagy ha azt túlhaladták is, de 16-ik évüket még be nem töltötték, ha cselekményük bűnösségének felismerésére szükséges belátással nem bírtak, azon cselekményért büntetés alá nem vehetők: úgy határozott, hogy ily esetben nem büntetésről, hanem csak javításról van szó s a büntetés időtartamát okvetlenül ki kellene mérni, de a javításra szükséges idő tartama ki nem mérhető s arról, az igazságügyminiszteri erre vonatkozó rendelet szerint, a javítóintézetre felügyelő hatóság van hivatva, a körülmények és eredményhez képest határozni, — a bírói ítéletben az időtartam ki nem mondandó. Ily értelemben fog a decisio szerkeszteni. A harmadik kérdés volt: vajjon a lopásból eredő orgazdaság a btk. 335. §-a alapján büntetendő minősíthető-e? Ezen törvényszakas szerint, ha több ízben elkövetett apróbb lopás fordul elő: annak meghatározása végett, vajjon büntettet vagy csak vétséget képez-e a lopás, mindazon dolgok értéke egybefoglalandó, melyeket ugyanazon tettes, bár több külön lopás alkalmával, ellopott vagy ellopni megkísérelt s ha a lopott dolgok összedótt értéke 50 forintot túlhalad, büntetett forog fenn, bár az egyes esetekben elkövetett lopások külön-külön csak vétséget képeznek. A kérdés röviden oda megy ki, hogy a törvény 335. §-ában rendelt összeszámtásnak, mely a lopásra nézve kimondatik, az orgazdaságra alkalmazva, van-e helye? mert az orgazdaságról szóló törvényszakas ezt nem említi. A kuria nem vélte ugyan célszerűnek kimondani, hogy az összeszámtás az orgazdaságnál egyáltalában ki van zárva s annak eldöntését, vajjon az orgazda, ki több apró lopás tárgyát vagyoni haszon végett megszerezte, birt-e tudomással arról, hogy mindezen tárgyak lopás által jutottak a birtáló kezébe, kitől azokat átvette? — a döntvény ily értelemben fog, részletes kifejtéssel, formálva a szerkesztő bizottság által.

A földmívelés- ipar- és kereskedelemügyi miniszterium értesíti a szőlőművelőket, hogy a zár alatt levő községek termelői a borászati kormánybizottság útján amerikai szőlővesszőket kaphatnak. A megrendelések november 30-ig a borászati kormánybizottsághoz küldendők, ki a megrendelőket január 10. után, legkésőbb január végéig értesíti, hogy a megrendelt vesszőkből mennyit kaphatnak. Azok, kik vesszőket kapnak, köteleztek magukat a kiadott utasítás szerint való művelésre.

Megjelent a Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület havi közlönye a „Gazdasági Értesítő” 10-ik száma következő érdekes tartalommal: Őszi munkák a szőlőben. — Az idej kendertermelés és a magyar kender- és lentermelés. — Téli nemesítés. — A tisztá

mész tápláló és gyógyító ereje. — Eladó vetőmagvak. — A gyümölcsfák ültetésének idejéről. — A rizstermelés meghonosítására tett kísérletek Délmagyarországon. — A gazda teendői november hónapban. — A földmívelési miniszterium rendelete. — Egérsapdák felállítására rendelt uton. — A gabona dohos szagának eltávolítása. — Ekeverseny Ó Beceán.

Kossuth Lajos a felvidéki magyar közművelődési egyesület felhívására nagyérdemű tanulmányt írt e cím alatt: „Társadalmi tevékenység a magyar közművelődés mezején”, melyben a nemzet és nemzeti-ség fogalmának tisztázásáról a következőket írja: „Magyarországon sok mindenféle nemzetet hallok emlegetni, pedig csak többféle nemzetiség lehet és van, nemzet ellenben csak egy lehet és van s ez az egy nemzet az egységes magyar nemzet, mert Magyarország nem oláh, szász, szerb, tót, ruthén stb. ország, hanem Magyarország; ezzel bontakozott ki a népvándorlás zürjéből, melyeknek kapuját az Árpád által vezérelt magyar zárta be; ezzel lett a népvándorlás leülepedésével állandó alakba idomult új Európa nemzetének arany könyvébe beírva s e beírásra pecsétet ütött egy ezer éves történelem, melynek változatos viszontagságain keresztül sohasem vesztette el azon szignatúrát, melyet, mint kétségbevonhatlan tény, az 1868. évi 44. t. c. e. szavakkal konstatált: „Magyarország összes honpolgárai egy nemzetet képeznek, az oszthatlan egységes magyar nemzetet.” A míg magyar él, Magyarországnak ez oszthatlan egységes magyar nemzeti típusát kétségbe vonatni vagy megsorbíttatni senkinek a világon nem engedi, nem is fogja megengedni; ez nem nemzetiségi, hanem nemzeti kérdés; nem fajszupremacia forog itt fenn, hanem honalkotás történelmi típusa; a nem magyar ajkú honpolgároknak vannak nemzetiségi jogaik, lehetnek nemzetiségi aspirációik, de ezeknek nevében nemzeti aspirációkat táplálni, faj- s nyelvirokonság címén kiféle nehezkedni, vagy a magyar haza területi épségének megosorítására, avagy magyar nemzeti típusának elmosására törni, honarulás.”

Beküldetett. Az archeologiai kongresszus felolvasásait olvasgatva, eszembe jutott a Bács-Bodrogh megyei tört. társulat sorsa. Én nem kétkedem a társulat komoly céljaiban, tagjait sem vádolhatom közönyös tételességgel, a hosszas hallgatás azonban, melyben a társulat pauszál, szintem nem egyezik meg a célul kitűzött munkaközzel. Megyénknek valóban már régibb idő óta szüksége lett volna ilyen társulatra. Ime Újvidék! méltán nevezhető archeologiai városnak. Nem a város falait értem, a melyek nagyon is távol vannak az ódonág színezetétől, hanem értem az ottani éremgyűjtőket, a kiknek oly becses gyűjteményük vannak, a melyre a mi történelmi társulatunk csak majd nagysokára aspirálhat. — Szerény anyagi helyzetem nem engedi, hogy a társulat céljait nagyobb pénzbeli áldozatok árán elősegítem, hanem a menyői tölem telik, azt örömmel s nagy szenvedéllyel teszem. Archeologiai gyűjteményem, melyet a megyei tört. társulat muzeumába szántam, alig került két évi fáradságomba; de azonkívül legkevesebb 50 gyűjtőt szereztem a társulatnak. Nem tudom, hogy ezek valamelyike beküldött-e már valamit, hanem hogy közülök sok nem birt tudomással a társulat létezéséről, azt volt alkalom tapasztalni. Voltak értelmes, iskolázott uri emberek, a kik sajnálkoztak a föltött, hogy a tört. társulat létezéséről oly későn s oly véletlen uton nyertek tudomást. „Későn”, mert — mint mondták — volt bizony, volt nekik igen sok és igen-igen szép római pénzügyűjteményük, hanem hát a manó tudta, hogy még az kell valakinek. Az egyik eladta az öt-vösnek, a másik evőszközöket üntetett belőle, a harmadik talán darabonként, apránként elhányta vetette. — Sok pap, sok tanító, sok jegyző van ám Bács-megyében. Ha ezeket a tört. társulat nem siet megnyerni saját céljainak, existálásá alig lehetséges. Régiségek, érmek, könyvek, okiratok stb. csakis ezek révén juthatnak a társulat birtokába. Én, a ki igazán kézzel-lábbal fáradok, nyaranta az egész délvideket bebarangolom, sokat láttam s még többet hallottam, én csak sajnálkozni tudok egyesek lelmáján s fájlalni az elpusztult kincseket. Minthogy az idej tanév már kezdetét vette, nem-e volna célszerű egy nyilvános fölhívást intézni a megye tanítószághoz. A tanító szákaru polyp (sőt ha száz tanítványa van, akkor két-százkaru), karjait a nép minden rétegei közé nyujthatja; neki van legtöbb alkalm a fáradság nélkül sok érmet gyűjteni s azt a tört. társulat régiséggyűjtésébe juttatni. K.

Csermák János bikityi csózt m. hó 27-én a kukoricaszarak közt agyonlőve találták. A gyilkosság valószínűleg bosszu műve.

Beküldetett. A „Vadászkürt”-szálló vendéglőse közhírré teszi, hogy vendéglőjét teljesen átalakította, azt a közönség rendelkezésére bocsátja. Együttal jó lenne egy füst alatt a vendégszobák ajtaján kifüggesztett ékes németnyelvű árjegyzéket magyarul is kitenni. Igaz, hogy ez a „Tarif” még „Th. M. Gastgeberin” idejéből származik. F—sz.

Budapesten Rózsavölgyi és t. zeneműkereskedésben megjelent, Kolozsvári Bokréta* 5 eredeti magyar népdal énekhangra zongorakísérettel szerző Lányi Ernő. Ára 1 frt 20 kr és „Nemzeti Lant”, 25 legújabb és legkedveltebb magyar népdal. Zongorára írta Berecz Ede Ára 1 frt.

A helybeli cs. és kir. közös hadsereg utószemléje, melyen mindazon szabadságot és tartalékos katonák tartoznak megjelenni, kik a fölielőrzési szemlérlől bármi oknál fogva elmaradtak, f. hó 16-án d. e. 9 órakor kezdődik.

Karácsonfaünnepély. Az iskolás szegény gyermekek felruházásával egybekötött karácsonfaünnepélyre a zombori jótékony magyar nőegylet kebelében már serényen folynak az előkészületek. Az egy-let érdemdús elnöke Esztergamy Borbála úrnő nagysága eldij ötvennél több fiú- és leánygyermeknek méretett ruhát és lábbelit és a nőgyuleti tagok közül eddig többen voltak szivesek ajálkózni a felruházandó leánygyermek ruháinak megvarrására. Az egyleti tagok és a nagy közönség tisztelettel kérik, hogy a nemes célra szánt pénzbeli vagy egyéb adományait mielőbb sziveskedjenek az egyleti elnökéhez beküldeni, mert azok arányaitól fog függni, hogy a felruházás jótéteményében az eddig felvetettek kivül még

hányan lesznek részesíthetők. E célra december hó első napjaiban Sándor Erzsike k. a. kezdeményezésére ez évben is a megyéhez nagytermében iskolás leánykák színelőadást fogunk rendezni. — Zombor, 1885. évi november hó 12-én. Dr. Margalits Ede, egyleti titkár.

Szombaton rendkívüli városi közgyűlés lesz, melyen a szegényházi szabályrendelet, a közegészségi biztossal fölvett jegyzőkönyvek, a fogyasztási adó megváltása kerül tárgyalás alá.

A megyei állandó szini kerületnek Szabadján tartandó gyűlésére városunk képviselői gyanánt Dr. Sztójkovits Péter és Millássevits János biztossági tagurak küldettek ki.

Rendőri hírek.

Pajtner Fülöp kátyi lakostól egy 10 éves, paripa, fekete, csillagos h. b. m. továbbá Mikval Mihály zsabalyai lakostól egy 11 éves, pej paripa, hóka és csillagos, első bal és hátsó jobb lába kese, h. j. ZS. bélyegekkel ellátott lovak lőjáralt hiányában lefoglaltattak. Esetleges elárverezésük f. hó 30-án leend.

Topolyán f. évi okt. 20-án egy 9 éves, hámos, h. b. lába kese, pej paripa ló vétetett bitangásba. Árverése dec. 4-én.

Turi Zsuzsanna szül. Bak Jánosné lopás miatt elítélt s feltételese szabadságra bocsátott fegyvenő kijelölt tartózkodási helyéről Ó-Morovica községből f. évi szept. 28-án engedély nélkül eltávozná, nyomozandó s elfogatása esetén a legközelebbi kir. ügyészséghez kísérendő. Született Ó-Morovicán, 37 éves, reform., özeveg, nagysága magas, testalkata közép, arca hosszú, arczine barna, haja gesztenyeszínű, szeme barna, orra és szája rendes, fogai hiányosak.

Kuzmanovits Uros tulajdonát képező egy 8 éves, fekete paripa h. j. A bélyeggel, — és Stefanovic Lázár tulajdonát képező 15 éves, pej paripa, hóka orrn, farkán farkasharapásos lovat ismeretlen tettesek elloptak.

Brankov Luka tulajdonát képező egy 148 cm. magas pej paripa, 11 éves, jobb szemére vak és bal felén a nyakán 2 bélyeggel, — és egy 7 éves, fekete paripa, hóka, hátsó két lába kese, jobb fülén jegyes lovat ismeretlen tettesek elloptak.

Löbl József Pékla pusztai bérlő kárára tanyai istállójából f. évi okt. 25-éjjel ismeretlen tettesek egy 3 1/2 éves, sárgás, mindkét hátulsó lába kese, hóka homloku, kanca csikót, h. b. J. L. bélyeggel és egy 3 1/2 éves, sötét pej paripa lovat, h. b. lábán pókos, h. b. J. L. bélyeggel elloptak.

Facsara Márton bácsujfalusi lakos kárára okt. 29—30-ra menő éjjel, egy világos pej kanca, 6 éves, hámos, h. j. c. B. F. bélyegű, és egy 2 éves, sötét pej kanca, jegy- és bélyeg nélküli lovakat zárt istállójából ismeretlen tettesek elloptak.

Az újvidéki szálláson f. évi október 26-án egy 12 éves, sötét sárga, kanca, 2 fülén jegyes, h. j. O. bélyegű ló bitangásba vétetett.

Az újvidéki szálláson f. hó 3-án egy 156 cm. magas kanca, 3 éves, igás, hóka, hátsó két lába kesej, h. b. 3. P. bélyeggel, — és egy 153 cm. magas, sötét pejparipa, 3 éves, igás h. balról 3 P. bélyegű ló bitangásba vétetett.

Koralszky Lázár újvidéki lakos, egy 3 hónapos csillagos homloku, h. j. l. kesej, bélyegtelen csikót gazdátlanul talált.

Tiffenbach Ferenc zombori lakos 24 éves, a zombori 23-ik számú gyalogezred hadkiegészítő parancsnoksága által 1881 évben részére kiállított katonai könyvecskéje elvesztette.

Fischer János lopással vádolt és szűkésben levő egyén nyomozandó és feltalálás esetén Zomborba kísértetés végett a legközelebbi kir. ügyészségnek átadandó. Csehországi, egeri szül., 20 éves, izr., termete közé, arca hosszús, szeme szürkés kék, szemöldöke sötét szőke, orra, szája szabályos, fogai épek, haja setét szőke, szakálla barnás, süttő segéd.

Fleischer József istállójából f. hó 1-én virradóra egy sötétpej, paripa, 15 éves, 100 frt becsértékű és egy szürke, kanca, 6 éves, h. jobb lábára kesely, 220 frt becsértékű lovat ismeretlen tettesek elloptak. Hol?

Poppovics Sándor kissztpári birtokáról mult hó 30-án egy 10 éves, kékes, h. b. IK. bélyegű tehén elveszett.

Horváth Mihály, kőműves, 29 éves, róm. kath. nőtlen, adai illetőségű a fővárosból, eltoloncoltatott.

Gaertner János csoponlai lakos istállójából f. hó 3-án éjjel egy 15 markos, vil. pej paripa 6 éves, hátsó jobb körme kissé fehér, becsértéke 155 frt ért. Deák Andor istállójából egy pej kanca, 6 éves, jegy-telen 300 frt becsértékű lovat és egy pej paripa, 12 éves, h. j. AT. bélyeggel 200 frt ért. nyakán 555 sz. bélyegű lovat és 3 pár lőszerszámot A. D. monogram-mal elloptak.

A zentai állóhídon Torontálmegyéből átfutott egy világos pej jegy és bélyegtelen mén csikó, mely mint gazdátlan f. é. okt. hó 2-óta bitangásba tartatik. Árverése nov. 27-én.

Harsányi János zentai lakos f. é. november hó 2-án a zentai piac téren egy 38 folyó 73 lapszámú zentai takarékpénztári 100 frt törzsbetétet tartalmazó könyvecskéjét 150 frt középpénzzel, egy darab 1000 és egy drb 600 frtról kiállított november hó 2. kelettel H. Ubrankovits Karolin kibocsájtó, Czehe Győző és Samu Matild forgató, Harsányi János elfogadó név aláírásokkal ellátott váltót elvesztett.

Schreiner Gáspár szontai illetőségű 18 éves, molnár legény f. hó okt. 12-én Gombosnál a ladiknak felfordulása következtében a Dunába esvén nyomtalanul eltűnt. Termete nyulánk, arca hosszús, szemei feketék, orra szája rendes, haja fekete, fogai épek, ruházata vöröses oxford ing, fehér vászon gatyka, barna szövet nadrág, fekete selyem mellény, alsó barchet rékli, haraszt harisnya, mellényében néhány krajeár apró pénzzel.

Csetle Menyhért zentai lakos 1 fekete mén, jobb combján HM. bélyegű csikóról kiállított járta elveszett.

Irodalom.

A Kis Lexikon 6-ik füzetének megjelenése alkalmából a kiadóhivatal részéről a következők közlésére kértünk föl: a most megjelent 6-ik füzet (mint

eddig is pont-lexikonként létezik. Fénytatvitelű mint a teljes nyelvezők füzetei. társ. hatóság tüntet leg több forrás több h szerzés a legol szellem oldalu megad orban közmű nemzeti Ajánlj egy fü kr, me rendel 50 kr. kára 3 társasá

a „A vesen jelenlé fejedel séget, lönöser vérbát szereit annyir és el belátv nösen utódot adta, meggy növel tetés, iparko túloz, lem30 gögös, csakho hangja gyöz rén dr alakit eredne jöindá kitünt. eléged

Zo

F szerbe szinté is vol zendő ütközé mestor meg r

város leg több gyaló szerd véle érdem többé

a jele szint

másul

neven

ujból indítv

ványi ifjak

Juszt vits F vits J terga Fereá Bikár Dsini lieb M dr. A mo vit veth Dalm kovits Fejér menth tagok István

1886. kr. O 7057

eddig is rendesen) tömör 5 ivre terjed s a „Kontra-pont” szóig haladt, miáltal e munka most már a lexikon anyagának teljes felét karolta föl. A képes mellékletek: Bányászat, Ragadozó állatok, Kályhák és Pénytan címekkel négy lapon ötvennél több szép ki-vitelű ábrát tartalmaznak. E hat füzet egygyékötve, mint első rész, 948 lapnyi terjedelemben már tekintélyes kötetet képez és igen jelentékeny irodalmi té-mezőként szerepel; mivel pedig a még meg nem jelent füzetek tartalma soha nem utal, hanem mindent ott tárgyal, a hol betürendileg először előtordul, használ-hatóságára nézve most már igen kedvező viszonyokat tüntet föl, a mennyiben a keresett fölvilágosítás a legtöbb esetben megtalálható és mint gazdag ismeret-forrás ugy a közelében, mint az irászatnál is fölöt-tébb hasznos segédessé fejlődött, melynek meg-szerzése mindenkinek módjában áll, mert a Kis-Lexikon a legolcsóbb magyar könyv. Az ilyen munka, mely a szellem látkörét oly meglepőleg szélesbíti, mely a sok-oldalú műveltség és társalgás alapjait oly sikeresen megadja és mely a tudni kívánót tömör, szabatos mo-dorban a világ minden ismeretébe beavatja; ez oly közművelődési eszköz, melynek általánosabb terjesztése nemzeti céljaink elérésére mélyenható fontossággal bír. Ajánljuk a t. közönség különös figyelmébe. Ara egy-egy füzetnek 30 kr., a teljes első kötetnek 1 frt 80 kr., mely áron minden hazai könyvkereskedésben meg-rendelhető. Az előfizetés (4 füzetre 1 frt, 6 ra 1 frt 50 kr., 8 ra 2 frt és a 12 füzetből álló teljes mun-kára 3 frt) a „Pallas” nyomdai és irodalmi részvény-társaságnál eszközölhető Budapesten.

Szerb színészet.

Kedden, november 10-én Halm Frigyes színműve a „A féktelen” (Sztrelan) s nem mint a színlapon té-vesen „Szilaj”-nak keresztelvetett, szépségű közönség jelenlétében adatott. Ismert meséjű darab, az anya-fejedelmő leányának akarja biztosítani a fejedelem-séget, mint fiut nevelteti, ki határtalanul féktelen, kü-lönösen midőn nevelője, valóban pedig üldözött test-vevértája oktatásait veszi; ez felfedezi lány voltát és szerelmét s vonzalmát tolmácsolja, mit az viszonzoz is annyira, hogy midőn a testvéri viszony felfedeztetik és elválnak, utána szökött, ahol az anya végül belátja, hogy terve kivihetetlen, az egymást kölcsö-nösen szeretőket megáldja. Rene a fékezetlen fejedelmi utódot Makszimovics M. kisasszony oly odaadással adta, hogy annak minden mozdulata a közönséget meggyőzte arról, miszerint fokról-fokra haladó színész-nővel van dolga, mi tekintve fiatal korát, oly kitün-tetés, melyre csak az általa tanusított szorgalma és iparkodása teszi érdemessé. Alakításai helyesek, nem túloz, különösen sikerült a csók jelenete. Adél fejede-lemő Ruzsicsné adta a töle várt eredménnyel, egy-győzős, büszke nő, — ki gyermekét fiuként nevelteti, csak hogy célját érje, — jobbat kívánni nem lehet, hangja, tekintete s előadása olyan, hogy azzal meg-győz mindenkit arról, miszerint a szerb színészet te-rén drámai hősnő jobb nincs. Marcel de Pri Ruzsics alakításában kifogástalan volt s csak fokozta az elért eredményt. A többi szereplők között Milojevics odaadó jóindulata, atyai barátsága és szeretetének jellemzése kitűnt. A darab előadása jól ment, a közönség meg-elégedve távozott.

Zombor sz. kir. város közgyűlése

nov. 11. és 12-én.

Ritka teljes számban ült együtt a képviselőlet. A szerbek, a kik az utóbbi időben szeretnek elmaradni, szintén tekintélyes számban jelentek meg. Indokolva is volt ez az érdeklődés, mert sok és fontos elinté-zendő ügy forgott szőnyegen. Sokan nem késtek meg-ütkezésüknek adni kifejezést a fölött, hogy a polgár-mester majd két hónapig nem tartott közgyűlést, most meg rengeteg anyagot zsúfolt össze egyszerre.

Annnyil igazuk volt a zúgolódóknak, hogy a városatyák türelme utóvégre sem kimeríthetlen s a legtöbb egyéb dolgai miatt nem ülhet napokig a tár-gyaló asztalnál. Hiszen maga a költségvetés elartott szerdán egész nap, sőt csütörtökön 11 utánig alig lett vele készen a közgyűlés. Ilyen téma egymaga meg-érdemel egy közgyűlést; és jelenleg még vagy 25 drb többé-kevésbé fontos ügy volt melléje zsúfolva.

A közgyűlésen főispán ur ömeltősége elnökölt s a jelentősebb kérdéseknek részint felvilágosítólag, ré-szint kérdezősködőleg többször felszólt.

Az 1—6. pont alatti miniszteri rendeletek tudomásul vétettek.

A Falcione-féle alapítványra Oláh Béla orvos-nevendék és Jakab Gyula I. latin o. tanuló indokoltan újból is ajánlatnak s Barthalnak új kandidáció iránti indítványra 8 szóval 53 ellen megbukott.

Az adai földmives iskolánál a város két alapít-ványi helye báró Bechini Fülöp és Parchetich János ifjárnak adományoztatik.

A jövő évben esik egy adóforintra pótdadó 21 kr. A legtöbb adót fizetők névjegyzéke a következő: Szauerborn Károly, Széchenyi József, Konyovits Jusztin, Koczár Zsigmond, Szemő János, Sztójko-vits Péter, Sztirlich Gyula, Vuits Miklós, Lajosse-vits Jakab, Falcione Gusztáv, Nikoltis Ulászló, Esz-tergamy Károly, Bunyi Károly, Bruck Adolf, Lippert Ferenc, Bikár Péter, Aszt Nándor, Zsivánovits Samu, Bikár Simon, Vértesi Károly, Leovits Gedeon, ifj. Dsinits Antal, Hameder Károly, Falcione Lőrinc, Gott-lieb Márton, dr. Krónits István, Sztanimirovits Pál, dr. Ambróvits Károly, Mihajlovits Miklós, dr. Maxi-movits Miklós, Rausch Antal, dr. Wolf Kálmán, Hus-véth István, Blumenthal János, Millassevits János, Dalmay József, Molnár István, Barthal József, Jan-kovits Antal, Gallé Emil, Dsinits Péter, Bikár Pál, Fejér Gyula, Gerlich János, Ambróvits Gyula, Blu-menthal Lajos, Kovácsy Kálmán, Tarczay Mór. Pót-tagok: Wolf Sándor, Heindhofer Róbert, Konyovits István, dr. Vuits János, Karnász István, Schaffer Samu.

Közevési alap állása 1885. évi november 1-től 1886. évi október 31-ig. Összes bevétel 33,474 frt 62 kr. Összes kiadás 31,417 frt 10 kr. Marad felesleg 7057 frt 52 kr.

Utépítési költség-előirányzat 1886-ik évre. 1. 4294 m.² átkövezés a bajai úton és pedig 31. ö. i. számú bázról kezdve a vaspálya indóházig 830 m. hosszúságban 5168 m. szélességben á 53 krral szá-mítva 2273 frt 38 kr., 2. 5168 m.² átkövezés az apa-tini úton Hameder-féle hidtól kezdve 1000 m. hosszú-ságban 5168 m. szélességben á 53 krral számítva 2739 frt 04 kr., 3. 387 m.² átkövezés a bezdáni úton mostonga hidnál 75 m. hosszúságban 5168 m. szé-lességben á 53 krral számítva 205 frt 11 kr., 4. 140 m.² átkövezés az iskola utcában 27 m. hosszúságban 5168 m. szélességben az idén fenmaradt és át nem kövezett része 74 frt 20 kr., 5. helyenkénti átkövezés a régi kikövezett mindannyi útvonalokon 708 frt 27 kr., 6. 11793 m.² új kövezés az 1886 ik évben átkövezés folytán fenmaradandó apró kövek felhasználása mel-lett a színház előtti kövezéstől kezdve a kigyó- és ko-rona-utca hosszában Széchenyi István körülig 1200 frt.

A gazdasági választmány által 1885. évi október hó 22-én tartott ülésében ehhez utólag felvetett. 7. A ns.-militiási utca kikövezésére 4000 frt. 8. Kocka-kövekkel létesítendő átjárók és pedig: a) Gymnasium és Gallé-féle házaknál 86 frt. b) Városház és Kauf-mann-féle házaknál 83 frt. c) Vadászúrt és Stein-féle házaknál 410 frt. d) Stein Márk és Falcione Lőrinc-féle házaknál 86 frt. e) Magyar János féle és Millase-vits gyógyszerár közl levő átjáró 335 frt. Összesen 12,200 frt.

A közgyűlés ezen javaslatot elfogadta, de azon módosítással, hogy a nemes-militiási utcára szánt 4000 frton kockakövek vétessenek, azokkal a bajai út kirakassék és az onnan kikerülő kövek a nevezett utcában használtassanak el.

Thurszky Jenő felszólalására a zsandárkaszá-nyánál is készítették egy átjáró.

Az apatini híd csarda bérbeadás iránti javas latra, utóajánlat érkezvén be, fűggőben hagyott.

A meghalt Bikár Lázár irnok helyére Sztolisits Mátyás ingyenes irnok helyettesítették s neki 100 frt jutalom megszavaztatik. Az ilyen jutalmazásokkal ne-velik az igazi proletariátust; mert idevaló gyerekek amint 3—4 diák iskolát legyűrtek, rögtön sietnek va-lami irodába „urnak”; persze otthon etetik őket, egy-két garast mellékesen szereznek s így kikopálván az állást, előre hozzáférhetlenné teszik a helyet és ke-nyeret olyanoknak, akik azt jobban megérdemlének, mert képzetebbek. Innen van, hogyha az ember egy egy városi tisztázatot megé, hát szegényli magát, hogy Zomborban egy becsületes fogalmazvány alig kerül ki a városházától. A ki azt hiszi, hogy ez tulszás, annak igen sikerült példakkal szolgálhatunk gyűjteményünkkel.

Egyébiránt ez célzás nélkül és csak a jövőre van mondva.

A moholi gör. kel. templom-szentelés nov. 7-én.

Igaz, hogy Mohol községe nem falu, de van is szép, főleg gör. keleti temploma. Ezt a templomot az idén újból tisztogatták kívül-belül; belsejét pedig igen díszesen kifestették. Ezért újra kellett szentelni, vagy legalább avatni. Katolikusoknál t. i. szentelés és avatás közt igen nagy a különbség. Amazt csak püspök végezheti és benne többször sz. olajjal való kenés is fordul elő; míg az avatás olaj nélkül meg-vege és a püspök megbizásából esperes is végezheti. A moholit az ó-becsei új protó végezte, ki eddig ro-konszenves, tanult szerb papnak mutatkozik.

Az ünnepélyt leginkább a főispán, Sándor Béla úr ömeltőségének jelenléte emelte, ki Matkovits szol-gabiró urral megjelenvén, a róm. kath. plébánián szállt le. Ott találta Szulik prépostot, Matoss esperes-ker-jeget, kik az esperesi látogatást végezvén és a fő-ispán jöveteléről értesülvén, örömmel maradtak ott másnap tisztelőre és meghívattak az ünnepélyre is.

A szertartás 9 órakor kezdődött. A templom óriási, szép parkirozott, feltöltött s vasráccsal kerít-tett téren fekszik. Külseje nem sokat mutat, de bel-seje annál csinosabb. Falai és boltozata izléssel van-nak márványozva. A szentélyhez hajló ívezet és az ikonasztáz közti boltív freskofestés. Balról Sz. Máté és Márk, jobbról Lukács és János evangelisták van-nak ábrázolva szokott jelvényeikkel, középet pedig a Sz. Háromság ugyanugy mint nálunk, az atya mint ősz férfiú, a fiu mint férfiú, vállán a keresztrel, föl-löttük a szentlélek, galamb képében. Jobbról-balról egy-egy angyal, Gábriel és Mihály. A festmény, ha nem is művészi, de jó benyomást tesz és szerencsés kézre vall.

Egy ily gör. kel. templom, ha csak némi izlés-sel van is felszerelve, sok és épületes látványt nyújt. Egész vallási történelem az ikonasztáz vagyis azon kárpitszerű fal, mely a szentélyt a boltozatig ele-keszti. Ez, mint ismeretes, képekkel van díszítve, gazdag faragványokkal és aranyozással. E moholin is, a mint oldalról állva nézhetem, 36 kép van. Középet a legnagyobb Rubens után Krisztusnak a keresztől levételét ábrázolja s nem közönséges festő művének látszik. Alatta az utolsó vacsora, Lionardo ismeretes milánói festménye után — ha jól vettem ki. A többi kisebb-nagyobb kép Jézust, a szűz anyát, keresztelő Sz. Jánost és Jézus és Mária életének több jelenetét ábrázolja. Tehát egész evangélium képekben. Ezeket azonban már szembetűnőbb a keleti egyház típusa.

A szertartásokat, mint említém Borota ó-becsei gk. esperes ur végezte. Két oldalán egy-egy ősz s egy-egy fiatal pap segédkezett. A szentély előtti emel-vényen énekelt a szertartás imáit s a kikindai da-vényen (Gaszle) adta a feleleteket, de közben egyéb világiak is énekelték egyes részleteket. Majd a szent mise következett, melyet az elzárt szentélyben végez-nek. Az evangélium, melyet künn felolvastak, az Ur Jézus azon tanítását hirdette, hogy szeressétek egymást! Megható az Ur felmutatás, mely alkalom-mal a miséző pap az átváltozott kenyeret kis bárszony-terítő alatt homlokán, a leborított kelyhet pedig keb-lén tartva, hozza ki a szentélyből processio formán, ének-szóval és a segédkező papok által egyenkint kísérve.

Rövid, de szép beszédet is tartott a protó, mely-ben a templomot úgy állítá elő, mint a menyország jelképét és hangsúlyozta, hogy mi is az Isten tem-plomai legyünk szívünk tisztaságával.

Díszes bankett követte a szertartást. A protó felséges királyunkra emelt poharat. A felköszöntőben sokszor hangzott a cár szó is a král mellett s utána a Gott erhaltet húzták a cigányok. Szép hymnus is az nagyon, csak hogy nálunk nem éppen vidámító emlékeket ébreszt; de ha jól meggondolják, a szerbeknek sem! Ajánljuk nekik helyette a Mno-gaja lyetát.

Karakásevics Simon hitközségi elnök felköszön-tőt mondott a püspökre, a főispánra és többekre, Szulik magyarul a szeretetet hangoztatta s kívánta, hogy ez sohase szűnjék meg lobogni a hitközség ke-belében, ez kapcsolja össze tagjait egymás közt (a mi most kissé gyengén áll), ez vezesse őket egyéb val-lású polgártársaik iránti cselekedetekben és ebből kifolyólag hiszi — ugymond — hogy a moholi hit-község és a jelenlevő társaság összes tagjai vele együtt szívből éltetik köztisztelőben s szeretetben álló főispánunkat, ki kormányzóit tapintatáról és nemes érzületéről tesz tanuságot, midőn a vallási intézmények iránt mindig figyelmét mu-tatja. Hangosan éltették Matkovics szolgabirót, e já-rás igazi éltető lélkét. A főispán ur sajnálatát fejezte ki, hogy a püspök úr nem jöhetett el, helyettesítőjét, a protó urat éltette s őt mint e vidéken új lakost szépen és erőlesen figyelmeltette, a nálunk divó szo-kásra, mely szerint itt minden nemzetiségű és vallású polgár egyenlő pártolásban részesül a kormány rész-ről. Csak az kívánatik, hogy tiszta vallási és erköl-csi elveket hirdessenek s az igazi hazafiság kötelessé-geit teljesítsék. És ennek hirdetését kötötte szívére a derék protó úrnak, ki szívesen ígérte, hogy ily szel-lemben és „okosan” fog működni.

Négy órakor távozott a főispán és vele többben vidékiek. Este beszéda. Ez már bizonyosan tisztán szerb jellegű volt, melyben másnak talán nem is lett volna tanácsos részt venni. — Isten áldása legyen mindnyájunkon! Zsivió!

Ujtás cséplőgépeken.

Ámbár a különböző nagyságu cséplőgépek ma már oly tökéletes kivitelben állítatnak elő, hogy alig engednek ez irányban még kívánni valót; mégis a szor-galmas gépezetek folyton törekednek új és új javításo-kat létesíteni. Származik e cséplőgép a Schupisser H.-féle gépgyárból Konstanzból Németországban. (Zom-borban kapható Ludvig István gépésznél.) Az érintett javítás először is abból áll, miszerint a cséplőgép-nél a tisztítórostakészülék helyettesítve van egy nagy felületű köpenyvel ellátott tisztító henger által, mely át van lyukgatva s a törek és polyvaszálal alól al-kalmazva. Ezen hengert egy erőlyes széláram járja át. A második javító módosítás pedig áll, egy a cséplő-gépre oldalt alkalmazott osztályozó-keretből, melybe a különböző gabonának megfelelőleg kivátható osztá-lyozó-sziták illesztetnek, mely sziták a pátternostertől átszállított gabonát kétfélre választják.

Ezen új berendezésű cséplőgép a m.-óvári gaz-dasági akademiánál próbakép alkalmaztatván, teljesen hasznavehetőnek bizonyult és kimutatva lett, hogy a szelelés hatása nemcsak tökéletesen kielégítő, hanem hogy a szélroham olykép szabályozható, illetőleg erő-síthető, hogy a törekek és a polyával még a köny-nyebb magvak is eltávolíthatók; mely utóbbi körülmény az üszögös búzánál az üszöggel telt magvak eltávolítására is felhasználható.

Kiemelhető e gépnél még azon egyszerű készü-lék, melynek segítségével a szelelő szárnyak egyenletes mozgása és kellő forgatási sebessége, még azon esetre is biztosíthatik, midőn a gép lovak vagy ökrök által hajtatik, vagy pedig, midőn a dob forgatási gyorsá-sága az erősebb etetés következtében, pillanatnyi in-gadozásokat szenvedne.

A tisztító henger belső területe (oldala) oly al-kotásu, mint a reszelő vas fölüllete, a mi által a hen-geren áthaladó magvak minden hozzájuk tapadt por, homok s effélékől megtisztíttatnak.

A próbacséplésnél e gép egy fennálló kazánu kis lokomobil által hajtattott. Ilyen lokomobil, mely 8—10 igásló munkáját pótolhatja. Ezen lokomobil 2—6 lovas járgány munkáját helyettesítheti, sok gaz-daságra nézve igen ajánlatos, annál inkább, mivel könnyen szállítható is.

Ezen cséplőgép a gabonát nemcsak cséplé, ha-nem némileg tisztítja is, mely célból egy szelelővel van felszerelve. A kicséplélt mag itt a törek- vagy polyavastáról egy lejtős deszkára hull, mely utóbbi a széláramnak van kitéve, innen aztán a mag egy homokszitára jutván, nagyjából kitisztíttatik és oldalt kihull.

Ezen az erőfelfejtést csak alig észrevehető mé-rékben fokozódó berendezés szintoly hasznos a cséplő-gépre, valamint a tengeri morzsolóra is.

Az ebből eredő nagyobb költség pedig fedezetét találja azon előnyös körülményben, hogy a gabonának tökéletes kitisztítása a rostan könnyebben és gyorsab-ban, tehát olcsóbban is megejthető les.

Ludvig Istvan,
gépész.

Tudod-e?

Tudod-e kis barna lányka,
— Ha egyetlen dalt énekelsz —
Az a kemény, magas köszirt
Mozogni kezd, életre kel . . .

Ha oly művész vagy leánya,
Hogy megindítsz sziklafalat,
Hogy nem éled az a kicsiny
Kódarabka kebled alatt?

Völgyi Gusztáv.

	711	701	713	703
	személy.	személy.	személy.	személy.
Szegedtől Szabadkára:				
Szegedről indul	3.30	8.10	10.45	6.52
Horgos " "	4.21	8.38	11.36	7.20
Pális " "	5.01	9.05	12.16	7.47
Szabadka érkezik	5.20	9.18	12.35	8.00
	704	712	702	714
Szabadkától Szegedig:				
Szabadka indul	6.30	2.33	6.38	10.35
Pális " "	6.44	2.54	6.53	10.51
Horgos " "	7.10	3.41	7.19	11.29
Szeged érkezik	7.36	4.21	7.45	12.00
	812	804	802	
Szabadkától Eszékig:				
Szabadka indul	6.02	1.45	8.40	
Bajmók " "	7.03	2.30	9.25	
Militics " "	7.45	3.00	9.55	
Zombor " "	8.13	3.22	10.16	
Szt. Iván " "	8.42	3.43	10.37	
Szánta " "	9.01	3.58	10.55	
Gombos érkezik	9.16	4.10	11.07	
Erdőd indul	11.06	5.12	12.30	
Dálya " "	11.31	5.26	1.40	
Dráva-Szarvas " "	12.12	5.43	1.57	
Eszékre érkezik	12.43	6.06	2.22	
	803	811	801	
Eszéktől Szabadkára:				
Eszékről indul	8.20	3.30	12.23	
Dráva-Szarvas " "	8.48	4.02	12.55	
Dálya " "	9.10	4.55	1.55	
Erdőd érkezik	9.26	5.11	2.09	
Gombosról indul	10.16	6.36	3.09	
Szánta " "	10.31	6.54	3.25	
Szt. Iván " "	10.46	7.15	3.40	
Zombor " "	11.14	8.01	4.07	
Militics " "	11.30	8.24	4.23	
Bajmók " "	12.07	9.21	4.59	
Szabadka érkezik	12.49	10.12	5.41	
	507	505	511	
Zomborból Budapestig:				
Zombor indul	4.07	11.14	8.01	
Szabadka érkezik	5.41	12.49	10.12	
Szabadka indul	6.18	2.02	10.50	
Kis-Körös érkezik	7.57	3.43	1.13	
Kis-Körös indul	8.26	3.55	1.30	
Budapest érkezik	11.15	7.15	5.50	
	506	508	512	
Budapestről Zomborig:				
Budapest indul	7.55	3.25	9.00	
Kis-Körös érkezik	11.06	6.33	1.29	
Kis-Körös indul	11.15	6.40	1.49	
Szabadka érkezik	12.53	8.20	4.30	
Szabadka indul	1.45	8.40	6.02	
Zombor érkezik	3.15	10.10	8.03	
	*502	506	504	508
Zomborból Zimonyig:				
Zombor indul	11.14			512.
Szabadka érkezik	12.49			4.07
Szabadka indul	9.39	6.28	9.10	5.52
Csantavér " "	1.48	9.44	6.36	
Topolya " "	2.07	7.02	10.15	7.05
Kis-Hegyes-Feketehegy " "	2.30	7.32	10.45	7.37
Verbász-Kula " "	3.08	8.11	11.11	7.55
O-Kér " "	3.25	8.22	11.55	8.21
Kiszaas " "	3.56	8.32	12.30	8.42
Ujvidék " "	4.12	8.31	12.47	9.39
Pétervárad " "	4.23	8.40	1.03	10.12
Karlóca " "	4.46	8.40	1.40	10.48
Beeska " "	5.01	9.12	2.02	11.11
India érkezik	7.09			1.40
Mitrovica " "	2.25			
Mitrovica indul	5.08	9.15	2.17	11.18
O-Pazna " "	5.21	2.34	11.37	
Uj-Pazna " "	5.34	2.51	11.56	
Batajnica " "	5.45	3.06	12.12	
Zimony érkezik	12.57	6.06	9.57	3.33
	**501	507	503	505
Zimonyból Zomborig:				
Zimony indul	3.34	10.33	6.09	8.31
Batajnica " "	11.01			8.52
Uj-Pazna " "	11.15			9.02
O-Pazna " "	11.32			9.14
India érkezik	11.50	6.51	9.27	4.55
Mitrovica " "		1.40	7.09	
Mitrovica indul		7.38	2.25	
India " "	12.07	6.54	9.32	5.05
Beeska " "	12.32		9.50	5.33
Karlóca " "	1.05	7.27	10.12	6.09
Pétervárad " "	1.21	7.36	10.23	6.25
Ujvidék " "	5.09	1.49	7.51	10.44
Kiszaas " "	2.18	11.09	6.50	7.20
O-Kér " "	2.39	11.27	7.47	
Verbász-Kula " "	3.06	8.35	11.50	8.17
Kis-Hegyes-Feketehegy " "	3.29	12.09	8.40	
Topolya " "	4.02	9.05	12.36	9.16
Csantavér " "	4.26		12.56	9.43
Szabadka érkezik	6.54	4.59	9.38	10.21
Szabadka indul		6.02	1.45	
Zombor érkezik		8.03	3.15	
	2512	2502		
Szabadkáról Bajára:				
Budapestről indul	9.00	7.55		
Szegedről " "	3.30	10.45		
Eszékről " "	12.23	8.20		
Szabadka (vendéglő) " "	6.40	2.30		
Csikéria " "	7.17	3.01		
Bács-Almás " "	7.52	3.33		
Bikity-Borsód " "	8.28	4.04		
Baja érkezik	9.10	4.40		
	2501	2511		
Bajáról Szabadkára:				
Baja indul	10.13	7.14		
Bikity-Borsód " "	10.51	7.59		
Bács-Almás " "	11.31	8.46		
Csikéria " "	11.55	9.15		
Szabadka (vendéglő) érkezik	12.25	9.50		
Budapestre " "	7.15	5.50		
Szegedre " "	4.21	12.00		
Eszékre " "	6.06			

Észrevétel. A kövén nyomott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.

A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van ki tüntetve.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

Valódi

ORVOSI MALAGA-SECT

A klosterneuburgi csász. kir. borkíséleti állomás vegy-elemzése szerint

Kitünő jó, valódi malaga,

mint kitünő erősítő-szer **elerőtlenedett betegnek, üdülők, gyermekek stb. számára, a vérszegénység és gyomor- gyengeség ellen legkímélőbb hatású.** 1/2 és 1/3 eredeti palackokban s törvényesen be- jegyzett védjegy alatt a

spanyol bor-nagykereskedés „VIÑADOR“ BÉCS HAMBURG

2 fnt 50 kr és 1 fnt 30 kr eredeti áron.

Zomborban kapható: Saly Antal ur gyógyszerárában, **Engel Adolf, Falcione Gusztáv és Heindhofer Róbert** urak fűszerkereskedéseikben; **Adán: Pavlovits Emil özvegye** gyógyszerárában; **Német-Palánka: Nagy Dezső** fűszerkereskedésében; **Uj-Verbász: Seidl Nándor és Petrovszél-lón: Szakalits Sándor** uraknál.

A „VIÑADOR“ védjegyére kérik a t. közönség különösen figyelni, mivel valódiság és jószág tekintetében csak akkor kezeskedhetünk.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy

virág- és halotti díszmű-áru üzletemet belvárosban a

Millasevits-féle házban

a legújabb divat szerint készített **templomi dísz, lakodalmi és báli ünnepélyi virág és koszorúk** ugyszinté **halotti díszmű-áru** cikkekkel rendeztem be.

Egyben bátor vagyok megjegyezni, hogy a halálesetknél szükségesnek mindenemű halotti dísz és szemfödél készítését a legegyszerűbbtől a legfényesebb kiállításban, ízlésesen, jól, szerény áron elvállalok.

Végül midőn számos megrendelésért esdem, biztosíthatom vevőimet, hogy azon helyzetben vagyok, miszerint a legválógotabb kívánalmaknak is pontosan és gyorsan eleget tehetek

Mély tisztelettel

Probojsevits Emma.

Árverési hirdetmény.

A palánkai kinestári uradalomhoz tartozó újvidék-kamenici révjogok 1885. évi október 1-től 1891. évi szeptember hó végeig terjedő időre leendő bérbeadása iránt évi 605 fnt haszonbér, mint kikiáltási ár mellett **f. évi november hó 11-ik napján d. e. 9 órakor Palánka m. kir. kinest. uradalmi ispánságnál** nyilvános árverés fog tartatni. Árverezni szándékozik az árverés megkezdése előtt a kikiáltási árnak 10%-át tartoznak bánatpénz fejében letenni. Az árverés megkezdése előtt 50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok is elfogadhatók. Az ajánlatokban a megajánlott összeg betüvel és számokkal világosan kiírandó s határozottan kijelentendő, hogy az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. Az árverési és szerződési feltételek Palánka m. kir. kinest. urad ispánságnál bármikor megtekinthetők. Megjegyezvén, hogy ámbár a szerződés f. évi október elseje után kötetik meg, mégis köteles a legtöbbet ígérő az évi haszonbért f. évi október hó 1-től csonkítatlanul befizetni. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szeged, 1885. november 2. Utánnomás nem díjaztatik. **M. kir. jószágigazgatóság.** 2-2

Hirdetés.

Van szerencsém a nőközönség becses tudomására hozni, hogy

nő- és gyermekruhák

készítését a legújabb divat szerint, ízlésesen, jól és szerény áron elvállalok.

Egyben bátor vagyok megjegyezni, hogy tapasztalataimat a főváros elsőrangú üzleteiben szereztem, úgy, hogy a szabászat által megkivánt mindennemű alakítást kiállítani képes vagyok és így megrendelőimet biztosíthatom, hogy azon helyzetben vagyok, miszerint a legválógotabb kívánalmaknak is pontosan és gyorsan eleget tehetek.

Számos megrendelésért esedezve, mely tisztelettel vagyok

Garay Lenka

belvárosban, a Koszanius-féle házban, ózv. Zsambokrethy Emma divatárú üzletében.

2-2

Zombor, 1885. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdája.

Bérbeadási árverési hirdetmény.

A szegedi m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt álló s a pívnicai határban fekvő 454^{1/2} hold földnek Karch József és neje volt bérlok kárára és veszélyére az árverés napjától 1889. évi szeptember hó 30-ig terjedő időre 5088 fnt 4 kr. évi haszonbér mint kikiáltási árral leendő bérbeadása iránt **folyó 1885. évi november hó 17. napján Szegeden a kir. jószágigazgatóságnál d. e. 10 órakor** zárt írásos ajánlatok tárgyalásával egybekötött szóbeli árverés fog tartatni. Árverezni szándékozik a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bánatpénzt kötelesek az árverelő bizottság kezéhez letenni. A szóbeli árverés megkezdése előtt 50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok is elfogadhatók, melyekben a megajánlott összeg betüvel és számmal világosan kiírandó, ugy kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri s azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. Az árverési és szerződési feltételek a szegedi m. kir. jószágigazgatóságnál és a kulai kir. kinest. ispánságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1885. november 3.án.

2-2

Kir. jószágigazgatóság.

12013/85. sz.

Árverési hirdetmény.

A kulai m. kir. kinestári uradalomhoz tartozó újverbázi zsillj, koresmai bor és pálinkamérés jogok 1885. évi november hó 1-től 1891. évi október hó végeig terjedő időre leendő bérbeadása iránt évi 299 fnt haszonbér mint kikiáltási ár mellett **f. évi november hó 13-án d. e. 9 órakor Kulán m. kir. kinest. urad. ispánságnál** nyilvános árverés fog tartatni. Az árverés megkezdése előtt árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át bánatpénz fejében letenni. Az 50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott zárt írásos ajánlatok is az árverés megkezdése előtt elfogadhatók. Az ajánlatokban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó s határozottan kijelentendő, hogy az ajánlattevő a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. A feltételek Kulán m. kir. kinest. urad. ispánságnál bármikor megtekinthetők. Megjegyezvén, hogy ámbár a bérlet iránti szerződés f. évi november hó elseje után kötetik meg, mégis a legtöbbet ígérő köteles az évi haszonbért f. évi november hó 1-től csonkítatlanul befizetni. De a f. évi november hó 1-től a végleges bérbeadásig ideiglenesen behelyezett bérlet által fizetett haszonbér a végleges bérlet illetendí meg. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szeged, 1885. november 3.án. Utánnomás nem díjaztatik. **M. kir. jószágigazgatóság.** 2-2

Báosmegye Rigyica község határában levő

külső majorsági birtokomból 1012 hold számtó, 65 hold kaszálló, 301 hold legelő, összesen 1378 katasztrális hold egy tagban, a rajta levő épületekkel együtt, a most jövő 1886. évi január 1-től a bérlo tetszése szerinti időtartamra bérbeadatik. Idevonatkozó ajánlatok **Kovács Józsefhez** mint tulajdonoshoz Rigyicára (posta helyben) intézendők. 5-4

3100. sz.

Temerin község elüljáróitól.

1885.

Pályázati hirdetmény.

Temerin község elüljárósága részéről ezzel közhirrét tétetik, miszerint ezen községben rendszereitei s megye törvényhatóságilag jóváhagyott állatorvost állomásra pályázat nyitattik, melynek betöltésére nézve **f. é. december hó 15-ik napja** tűzetik ki.

Ezen állomással egybekötött javadalmazás következő:

1. A község pénztárából évi 300 fnt készpénzfizetés, mely havi előleges részletekben fizetetik.
2. Nappali látogatási díj 20 kr., éjjeli 30 kr. minden egyes darab jószág után.

3. A községben uradalom létezik, mely a jószágtenyésztéssel nagyban foglalkozik; továbbá a községnek évenként 4 országos vásárja van, valamint a szomszédságban több kisebb község létezik, hol állatorvosi állomás szervezve nincsen s így lehetőséghez képest szép mellékes jövedelemre tehet szert. Felhivatnak tehát mindazon okleveles állatorvosok, kik mint ilyenek törvényes minősítvényvel bírnak s ezen állomást elnyerni óhajtják, miszerint kellőleg felszerelt kérvényeiket, állatorvosi oklevelüket, egyéb okmányaikat **f. évi december hó 15-ig** a választás határnapjáig benyújthatják.

Az állomás 1886. évi január 1-ével okvetlenül elfoglalandó.

Végül megjegyeztetik, hogy a járás állatorvosai nem rendelkeznek s így több rendbeli hivatalos kiküldetésben is részt vehet, hol részére törvényes napi-díj jár.

Temerin, 1885. évi november hó 6-án.

Lakatos Péter, jegyző.

Kovács Mihály, 3-1 bíró.

V
Egy
márso
ket a
jelen
a kik
és gy
több
hibab
gaita
némi
állan
nak
részt
kézb
jófor
érezh
sik t
hetik
jukra
csak
mint
kénys
szunk
sonló
reske
dozz
példa
nót
nek
ják.
mind
is fo
hogy
ség
tiz, i
logra
szon
ez a
diszn
nem
besz
abba
kiseb
diszn
csalá
meg
eled
haszn
holn
piacc
szeg
ség
a hű
és o
mani
eddig
egy
nak
kész
nyilv